

Oplegnotitie

Toe te voegen aan het rapport:

Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek - verkennende fase Akkerdreven en Damgaarde te Nieuw-Beijerland, gemeente Korendijk (ZH). Laagland Archeologie Rapport 193

Aanleiding

In augustus 2018 heeft Laagland Archeologie in verband met de voorgenomen ontwikkeling van het plangebied 'Nieuw Beijerland-Zuid, deelgebied Damgaarde een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek is in enkele boringen in het meest noordoostelijke deel, een overdekte oude A-horizont aangetroffen op kwelderafzettingen langs de Nieuw-Beijerlandse Kreek. In boring 10 is in deze oude A-horizont een fragmentje houtskool aangetroffen. De conclusie in het rapport was dat er sprake kan zijn van een archeologische vindplaats en geadviseerd is om daar een proefsleuvenonderzoek uit te voeren om de aanwezigheid van een vindplaats te kunnen vaststellen.

Naar aanleiding van de conclusie en het advies in het rapport heeft er op 31 januari 2019 een overleg plaatsgevonden met de initiatiefnemers, de gemeente Hoeksewaard, de archeologisch adviseur van de gemeente en Laagland Archeologie. Daarbij werd gesproken over de noodzaak met betrekking tot het uit te voeren proefsleuvenonderzoek. Overeengekomen werd om vooralsnog eerst nog aanvullende boringen te zetten nabij boring 10, ter plaatse van de mogelijk aanwezige archeologische vindplaats. Op basis van de bevindingen zal dan worden beoordeeld of er ter plaatse een proefsleuvenonderzoek is vereist.

Namens de gemeente is tevens verzocht om aan de hand van het rapport van Synthegra (onderzoek gebied Akkerdreven) de resultaten van het booronderzoek in het gebied Damgaarde te beoordelen.

Resultaten aanvullend booronderzoek 7-02-19

De aanvullende boringen zijn uitgevoerd op 7 februari 2019 door dhr. J.J.A. Wijnen van Laagland Archeologie met aanwezigheid van mevr. C. Cohen-Stuart (archeologisch adviseur gemeente).

Nabij boring 10 zijn in twee boringen 10A en 10D een afgedekte A-horizont met archeologische indicator in de vorm van een houtskoolspikkel aanwezig. In de eronder liggende horizont zijn in twee van de boringen humus-/fosfaatvlekken aanwezig, hout- en plantenresten en wat houtskoolspikkels. In boring 10A waren

dat redelijke brokken hout en is mogelijk een spoor geraakt. Gezien de aanwezigheid van landslakken is duidelijk dat de begraven A-horizont onder terrestrische omstandigheden is gevormd. Hoger helling opwaarts ontbreekt de A-horizont. Het lijkt erop dat deze mogelijk verdwenen is door erosie. Naast de aanvullende (karterende) boringen in de boomgaard zijn er boringen gezet op de akker ten oosten ervan, omdat de rug zich daar lijkt voort te zetten. In deze boringen zijn er echter geen begraven bodems aanwezig. De boringen liggen niet direct in de lijn van de boringen, waarin deze wel is aangetroffen. Dat komt waarschijnlijk omdat daar een laagte aanwezig is, die mogelijk is afgegraven om het bergend vermogen van de kreek te vergroten. Waarschijnlijk is de elders aangetroffen bodemhorizont verdwenen door erosie, omdat deze een landschappelijke ligging hebben die overeenkomt met boring 10B.

Om te controleren of vergelijkbare bodemhorizonten ook aanwezig zijn in de aangrenzende zone in de noordwesthoek van het plangebied Akkerdreven zijn daar ook boringen gezet (boringen 001 t/m 005). Deze boringen vormen daarmee tevens een controle op de bevindingen van Synthegra. In de betreffende boringen zijn, in lijn met de bevindingen van Synthegra, geen bodemhorizonten aangetroffen.

Dat erosie een belangrijke factor is geweest mag ook blijken uit een oude kaart van de Hoekse Waard uit circa 1535 van Jan de Pape. Na de zeer grootschalige Elisabeths-vloeden uit de 15^e eeuw waren grote gedeelten van de Hoekse Waard overstroomd en is er heel veel van het oude land tot op grote diepte weggeslagen. In de 16^e eeuw was het ter plaatse van het latere Nieuw Beijerland een kwelergebied dat pas in het begin van de 17^e eeuw is ingepolderd. Het plangebied ligt direct ten zuiden van de huidige Nieuw Beijerlandse Kreek in de Nieuw Piershilsche Polder die in 1582 is aangelegd. Het is denkbaar dat de oude bodem die is aangetroffen nog een restant is van een grotere zone langs de oude oever van de Nieuw Beijerlandse Kreek waar nog hoger liggende oever- of kreekwallen aanwezig waren.

Voor wat betreft het overige deel van het plangebied mag er, op basis van de eerder uitgevoerde verkennende boringen en de historische kaarten vanuit worden gegaan dat oudere afzettingen (met eventuele vindplaatsen) zijn weggeslagen door erosie. Aangezien er vanaf de inpoldering in 1582 ook geen historisch bekende woonplaatsen of boerderijen aanwezig waren in het plangebied, lijkt daarmee een lage archeologische verwachtingswaarde van toepassing.

Beoordeling van de resultaten van het verkennend booronderzoek op basis van het onderzoek van Synthegra in het gebied Akkerdreven

In het gebied Akkerdreven kenmerken de bodemprofielen zich door een geërodeerd Hollandveen Laagpakket waarop een dik pakket jonge afzettingen van kleilig zand of licht zandige klei ligt. Deze afzettingen zijn gedurende de late middeleeuwen afgezet bij grootschalige inbraken vanuit zee-armen (de afzettingen van Duinkerke IIIa, en IIIb) en hebben het onderliggende Hollandveen Laagpakket sterk geërodeerd. De bodemopbouw in het gebied Damgaarde komt nagenoeg volledig overeen. Net als in het gebied Akkerdreven zijn er in het gebied Damgaarde, met uitzondering van boring 10, geen oude bodemhorizonten aangetroffen in de top van de jonge afzettingen (afzettingen van Duinkerke IIIa, en IIIb). Ook dit is in lijn met

de conclusies in het rapport van Synthegra waarin is aangegeven dat er geen oude cultuurlagen zijn aangetroffen.

Conclusie en advies

Op basis van de aanvullende boringen is vastgesteld dat er ter plaatse van de noordoosthoek van het gebied Damgaarde in ieder geval een oude bodem aanwezig is waarin zich archeologische indicatoren bevinden die kunnen duiden op een oude bewoningslocatie of een akkerlaag. Hoewel dit niet met boringen bevestigd kan worden, is er daarmee een grote kans op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Voor de overige gronden in deelgebied Damgaarde geldt een lage archeologische verwachting. Voor het deelgebied Akkerdreven blijft de door Synthegra vastgestelde lage verwachtingswaarde in stand.

Om meer zekerheid te krijgen omtrent de aanwezigheid van een vindplaats en om te kunnen bepalen wat de aard en waarde van deze vindplaats is, stellen wij voor om in een zone rond de boringen met de afgedekte oude bodem alsnog een proefsleuvenonderzoek uit te voeren. Dit is ook besproken met mevr. Cohen-Stuart die dit advies overneemt. Voor het proefsleuvenonderzoek dient een Programma van Eisen te worden opgesteld waarin de omvang en verdere specificaties voor het proefsleuvenonderzoek worden vastgelegd.

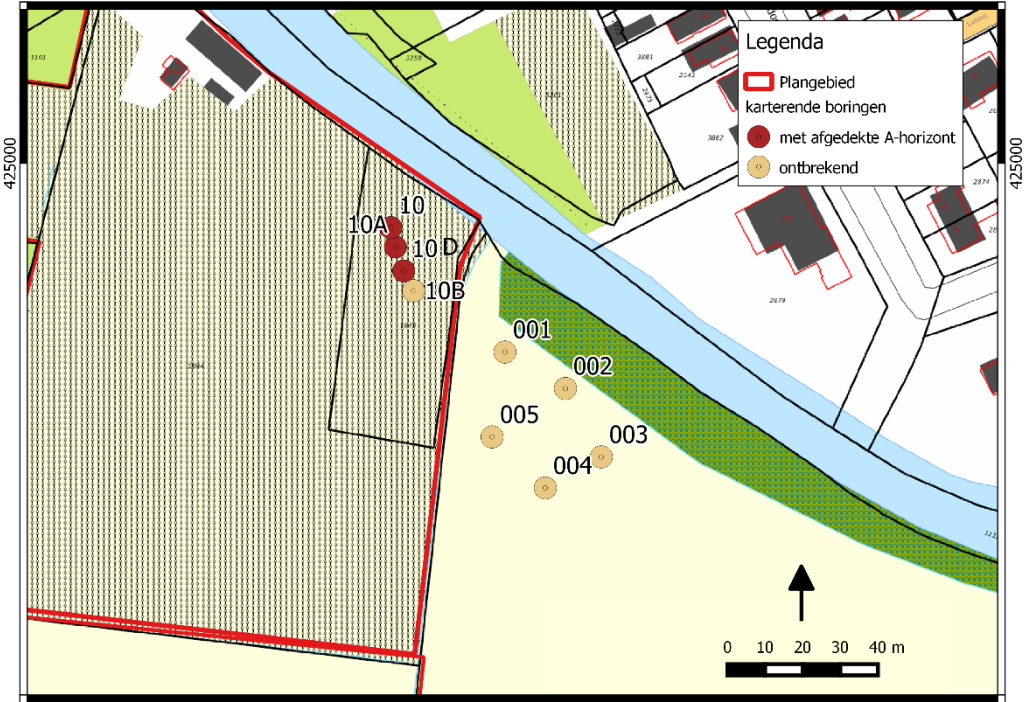
Voor het in de bijlage 4 afgeperkte deel van het plangebied wordt geadviseerd om dit met een aanduiding 'hoge archeologische verwachtingswaarde' als (voorlopige) dubbelbestemming op de plankaart op te nemen. Voor het overige deel van het deelgebied Damgaarde en het gehele deelgebied Akkerdreven, tezamen het plangebied 'Aan de Kreek, wordt geadviseerd om de bestaande dubbelbestemming te verwijderen.

Hoogachtend en met vriendelijke groet, namens Laagland Archeologie

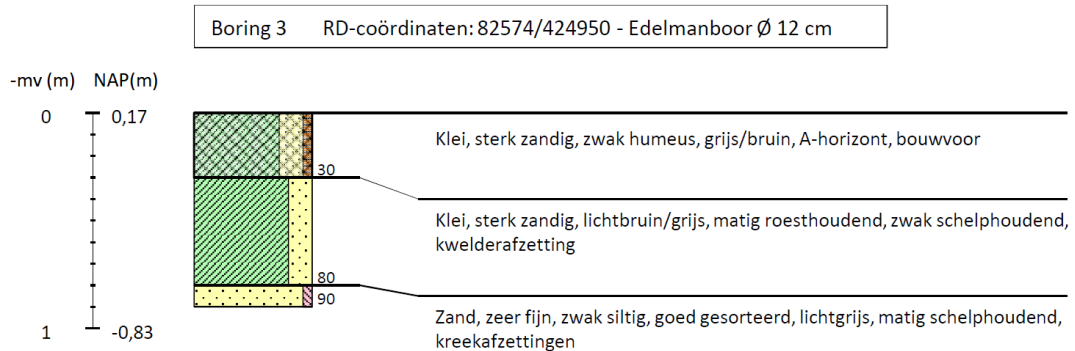
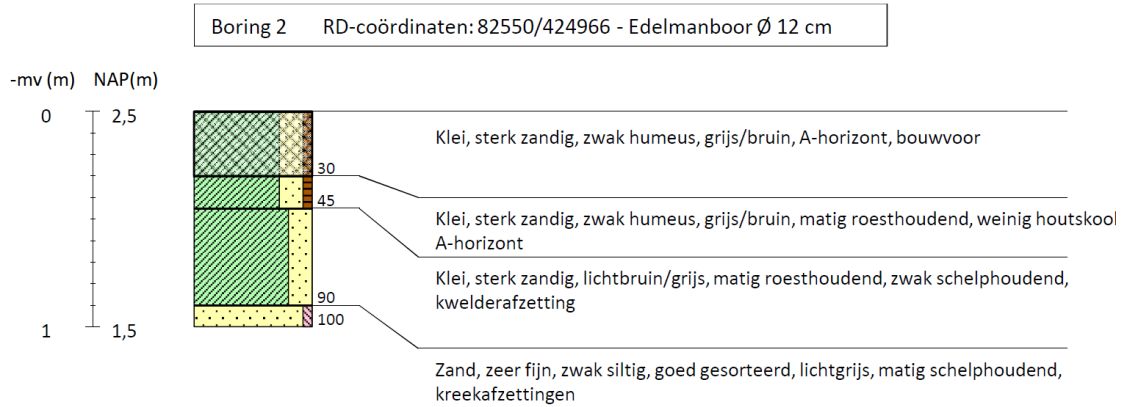
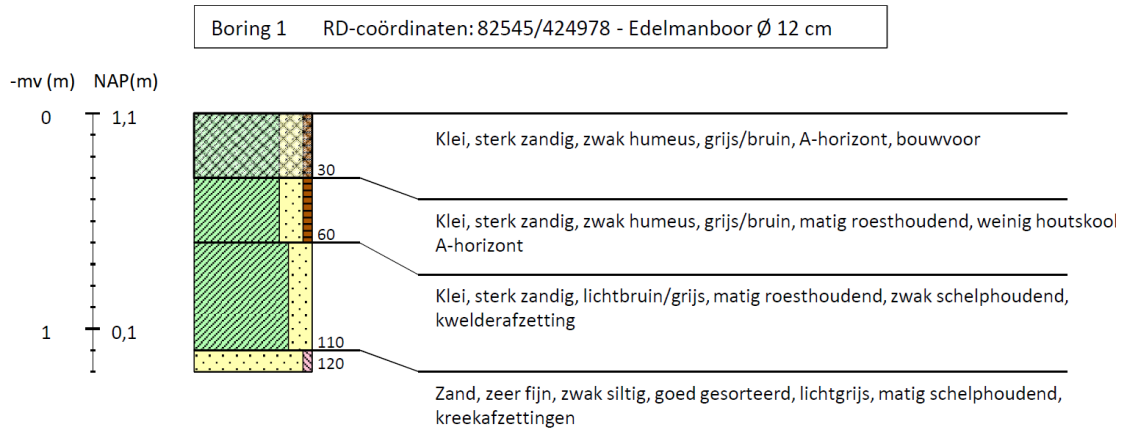

Drs. J.A.M. Oude Rengerink, Senior KNA-Archeoloog Laagland Archeologie

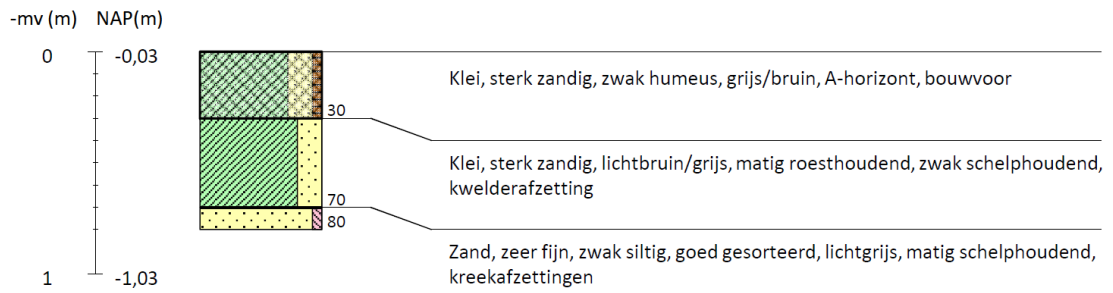
Bijlage 1. Boorpuntenkaart met aanvullende boringen

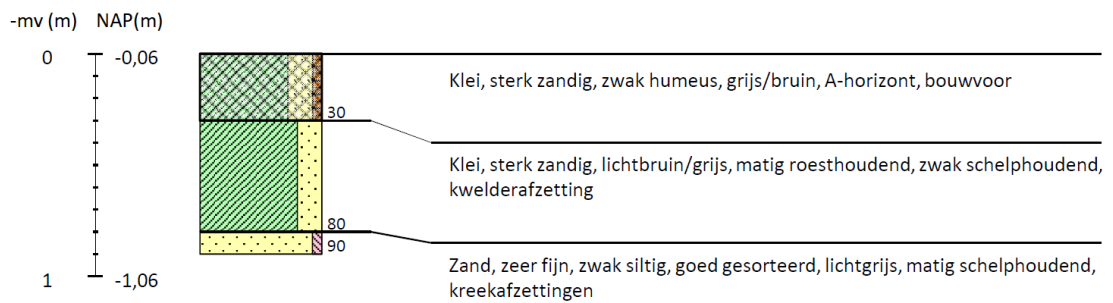
Bijlage 2. Boorstaten aanvullende boringen

Boring 4 RD-coördinaten: 82590/424940 - Edelmanboor Ø 12 cm

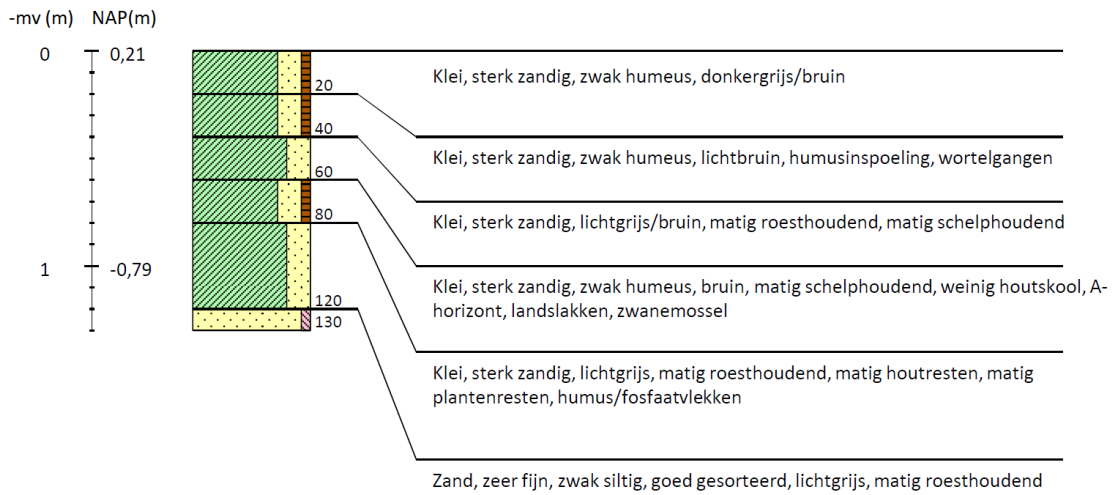
Boring 5 RD-coördinaten: 82600/424922 - Edelmanboor Ø 12 cm

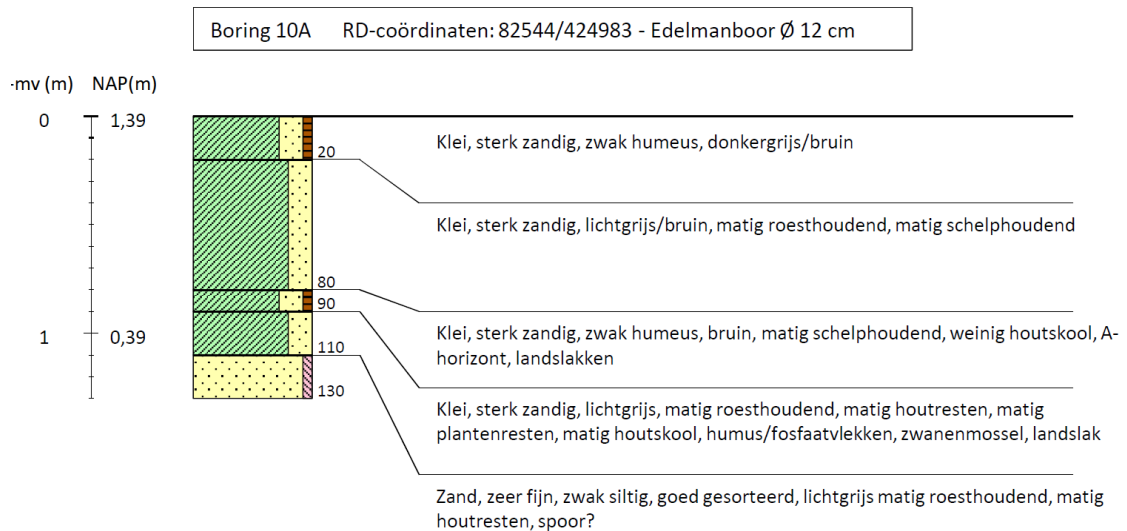
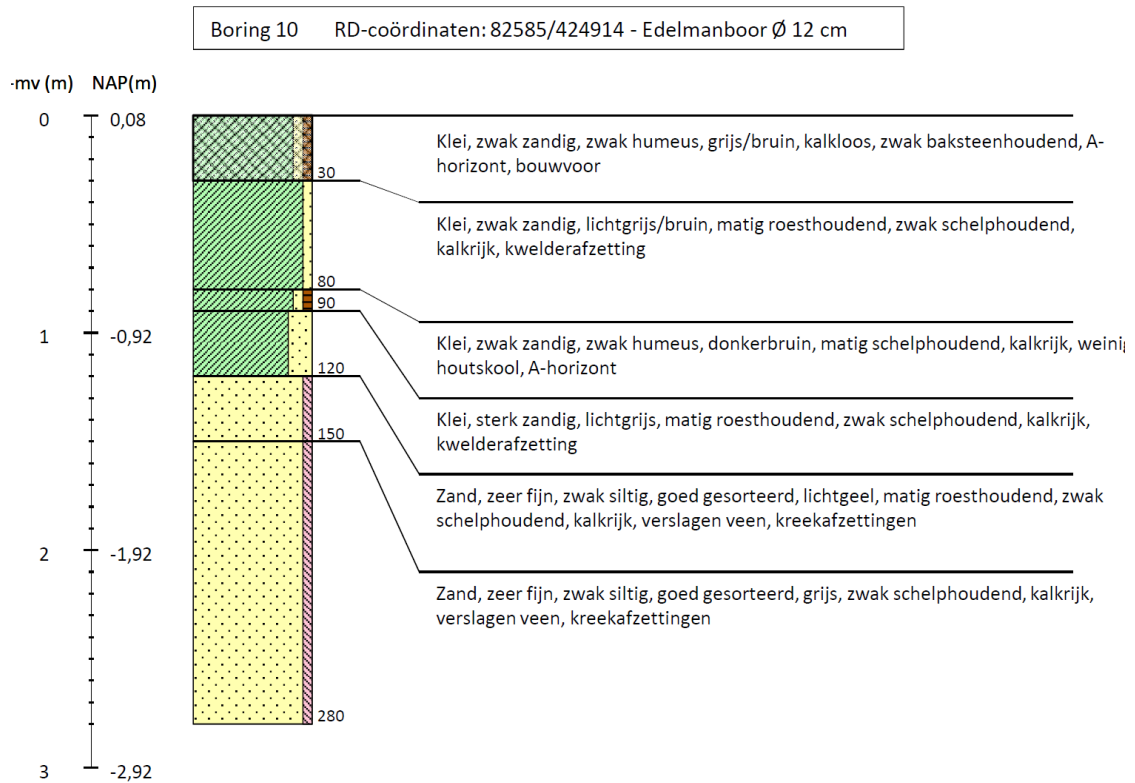

Boring 10B RD-coördinaten: 82548/424971 - Edelmanboor Ø 12 cm

Boring 10D RD-coördinaten: 82571/424927 - Edelmanboor Ø 12 cm

Bijlage 3. Globale ligging van het plangebied op de kaart uit 1535 (ster)

Bijlage 4. Afperking van het gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde (rode contour)

